

"W DUCHU HAWKINGA". NAGRODA NOBLA ZA ZGŁĘBIANIE TAJEMNICY CZARNYCH DZIUR

Komitet Noblowski, przyznający najbardziej prestiżowe nagrody naukowe świata, ogłosił we wtorek 6 października w Sztokholmie tegorocznych laureatów w dziedzinie fizyki. W werdykcie ujęto autorów teorii i twierdzeń dotyczących tych pospolitych, co trudno obserwowalnych bytów kosmicznych - czarnych dziur. Wśród trzech noblistów *Anno Domini 2020* wybranych w tej kategorii znalazł się bliski współpracownik i przyjaciel Stephena Hawkinga - Roger Penrose.

Obok Rogera Penrose'a, w gronie tegorocznych noblistów w dziedzinie fizyki znaleźli się też Reinhard Genzel i Andrea Ghez, wszyscy nagrodzeni za odkrycia dotyczące jednego z "najbardziej tajemniczych zjawisk we Wszechświecie" - uznał Komitet Noblowski w ogłoszonym we wtorek werdykcie. W uzasadnieniu wskazano, że laureaci otrzymali Nagrody Nobla za odkrycia dotyczące czarnych dziur, czyli niewyobrażalnie gęstych skupisk materii gwiazdnej tworzących w czasoprzestrzeni obszar, z którego nic - nawet światło - nie może się wydostać ze względu na wpływ potężnej grawitacji.

Sam Penrose i wiele z opracowanych przez niego twierdzeń są często kojarzone z obszarem zainteresowań badawczych zmarłego już Stephena Hawkinga, uznawanego za jednego z największych współczesnych fizyków teoretyków. Od wczesnych etapów swojej kariery naukowej Penrose współpracował ze swoim sławnym przyjacielem, czego wynikiem są m.in. twierdzenia o osobliwościach w ogólnej teorii względności, nazywane również twierdzeniami Hawkinga-Penrose'a. Za swoje wspólne dokonania naukowcy otrzymali razem Medal Eddingtona oraz nagrodę fundacji Wolfa. Sam Hawking natomiast nagrody Nobla nigdy nie uzyskał.

BREAKING NEWS:

The Royal Swedish Academy of Sciences has decided to award the 2020 [#NobelPrize](#) in Physics with one half to Roger Penrose and the other half jointly to Reinhard Genzel and Andrea Ghez. pic.twitter.com/MipWwFtMjz

— The Nobel Prize (@NobelPrize) [October 6, 2020](#)

Zgodnie z treścią uzasadnienia, nagroda Nobla trafiła do Penrose'a za "odkrycie, że teoria powstawania czarnych dziur jest ściśle wpisana w założenia ogólnej teorii względności" Alberta Einsteina. Obejmuje to zatem pośrednio również zakres badań prowadzonych wspólnie ze Stephenem Hawkingiem - w ich ramach rozwinięto matematyczną teorię wyjaśniającą fizyczne uwarunkowania występowania czarnych dziur i Wielkiego Wybuchu.

Czytaj też: [Hawking pochowany w Londynie. Spoczął między Newtonem a Darwinem](#)

Pozostali nagrodzeni, czyli Reinhard Genzel i Andrea Ghez zostali docenieni za "odkrycie supermasywnego gęstego obiektu w centrum naszej galaktyki", czyli czarnej dziury w sercu Drogi Mlecznej, która spaja w dużej mierze strukturę galaktyki i kształtuje orbity skupianych w niej gwiazd.

Wszyscy wskazani laureaci otrzymali do podziału nagrodę pieniężną w wysokości 10 mln koron szwedzkich - jest to równowartość blisko 950 tys. EUR, czyli 4,29 miliona złotych. Połowa z tej kwoty przypadła w udziale Penrose'owi, natomiast resztę przyznano parze Genzel-Ghez.

Rok 2020 jest kolejnym z rzędu, w którym nagrodę noblowską w dziedzinie fizyki przyznano za dokonania związane z badaniami kosmosu. W ubiegłym roku laureatami w tej kategorii zostali Kanadyjczyk James Peebles oraz dwóch naukowców pracujących w Szwajcarii, Michel Mayor i Didier Queloz. "Za odkrycia, które pozwoliły zrozumieć historię i budowę Wszechświata".

Czytaj też: [Nagrody Nobla 2019. Dziedzina fizyki pod znakiem odkryć kosmicznych](#)